CEA DE-A VII-a ADUNARE GENERALĂ A CENTRULUI INTERNAŢIONAL DE STUDII PENTRU CONSERVAREA ŞI RESTAURAREA BUNURILOR CULTURALE

În zilele de 9—12 aprilie 1973, palatul Braschi din Roma a găzduit lucrările celei de-a 7-a Adunări generale a Centrului-Roma, instituţie specializată de pe lîngă UNESCO, organizată ca bază internaţională de studii pentru conservarea şi restaurarea bunurilor culturale. Ca principale puncte la ordinea de zi figurau: examinarea şi aprobarea raportului moral al vechiului consiliu, alegerea noului consiliu de conducere, adoptarea unor documente program. La lucrările adunării au participat delegaţi din 36 ţări (inclusiv România), de asemenea reprezentanţii mai multor organisme şi instituţii interesate (UNESCO, ICOM, ISTITUTO CENTRALE DEL RESTAURO-ROMA, INSTITUT ROYAL DU PATRIMOINE ARTISTIQUE-BRUXELLES etc.).

Din programul adoptat de Adunarea Generală atrage în primul rînd atenţia reorganizarea centrului într-un nou local — fostul spital San Michele pus de guvernul italian la dispoziţia Institutului Central de Restaurare şi a Centrului-Roma. Se are în vedere amplificarea şi mai buna dotare a laboratoarelor, dezvoltarea bibliotecii şi a bazei de documentare, intensificarea activităţii în domeniul fotogrametriei. În acelaşi timp, au fost prevăzute mai multe cursuri de specializare în domeniul conservării şi restaurării, cu precădere pentru arhitecţi şi pictori muralişti, totodată vor fi continuate activităţile regionale (în America Latină, de exemplu) şi misiunile de experţi la şantierele pilot (inclusiv în ţara noastră unde, după cum se ştie funcţionează şantierul pilot de la Humor).

S-a procedat apoi la alegerea noului consiliu de conducere al Centrului Internaţional de Restaurare-Roma din componenţa căruia fac parte reprezentanţi a 18 ţări: Anglia Austria, Cipru, Franţa, R. F. Germania, India, Italia, Japonia, Liban, Mexic, Olanda, Pakistan, Polonia, România, (respectiv, semnatarul acestor rînduri), Statele Unite ale Americii, Spania, Suedia, Turcia. Pe specialităţi, compoziţia noului consiliu este următoarea: 4 arheologi, 2 arhitecţi, 9 istorici de artă, 3 chimişti.

Ca director al centrului a fost reconfirmat prof. Paul Philippot.

În vederea intensificării eforturilor pentru o mai eficientă supraveghere, conservare, restaurare şi punere în valoare a bunurilor culturale ce fac parte din marele patrimoniu al umanităţii, Adunarea Generală a adoptat mai multe rezoluţii cu caracter de declaraţie-program. O primă rezoluţie recomandă ţărilor membre să urmărească cu perseverenţă formarea şi înmulţirea cadrelor de restauratori specializaţi, cărora să li se asigure posibilităţi corespunzătoare de informare şi reciclare ştiinţifică (la minimum cinci ani). O altă rezoluţie recomandă ţărilor membre să ia măsuri pentru publicarea cu regularitate a rezultatelor cercetărilor arheologice.[1]

O a treia rezoluţie recomandă limitarea săpăturilor arheologice la posibilităţile reale de studiu, de conservare şi de publicare, recomandă limitarea anastilozelor şi evitarea oricărei reconstituiri, de asemenea recomandă luarea de măsuri pentru conservarea *in situ* a monumentelor.

În mod special se atrage atenţia că trebuie combătută energic ideea că patrimoniul cultural ar putea constitui o frînă pentru dezvoltarea societăţilor pentru că, dimpotrivă, el este un factor care concură la progresul umanităţii atît pe plan spiritual, cît şi social.

În legătură cu rolul patrimoniului cultural ca factor de reciprocă cunoaştere a naţiunilor se recomandă ţărilor membre să publice în mai multe limbi lucrările privitoare la acest domeniu.

[1] Textul integral al acestei rezoluţii este următorul: „Adunarea Generală, considerînd că în regiunea mediteraneană mai mult de 50% din săpăturile arheologice realizate în ultima jumătate de secol au rămas nepublicate, considerînd că în cea mai mare parte a cazurilor responsabilii ştiinţifici au şi decedat, considerînd că o cercetare nepublicată reprezintă o contribuţie negativă pentru arheologie pentru că informaţii preţioase sînt astfel pierdute pentru totdeauna, *recomandă* ca ţările membre să ia măsuri de ordin legislativ, mergînd pînă la a interzice continuarea unor săpături dacă publicarea rezultatelor nu se face într-un timp rezonabil".

VASILE DRĂGUŢ

REPERTORIUL INTERNAŢIONAL AL MEDIEVIŞTILOR

De curînd a apărut, din iniţiativa şi sub îngrijirea Centrului de Studii Superioare a Civilizaţiei Medievale — Poitiers, cel de-al treilea *Repertoriu internaţional al medieviştilor*[1]. Realizată sub redacţia lui Edmond René Labande şi a Bernadettei Leplant, această amplă lucrare îşi propune să ofere o imagine cît mai convingătoare asupra cercetărilor publicate de medieviştii de diferite specialităţi, în anii 1964—1969.

Practic sînt prezentaţi 4.803 autori — din Europa şi din America în primul rînd[2] — fiecare pe baza unei fişe care conţine cîteva indicaţii privind specialitatea, titlurile şi funcţia, o enumerare selectivă[3] a lucrărilor publicate în intervalul de timp amintit, de asemenea sumare precizări asupra lucrărilor în pregătire. Este de la sine înţeles că un asemenea repertoriu reprezintă un excelent instrument de lucru pentru o rapidă informare asupra numeroaselor cercetări consacrate evului mediu, epocă asupra căreia se îndreaptă atenţia unui tot mai mare număr de specialişti. Calitatea de instrument de lucru este asigurată şi de cele patru indexuri auxiliare: index al localităţilor de reşedinţă, index al specializărilor şi al domeniilor de interes, index de reviste şi colecţii, index al medieviştilor decedaţi după 1964 (cu indicarea necroloagelor).

Îmbucurător pentru slujitorii studiilor de medievistică din ţara noastră este faptul că repertoriul publicat de centrul din Poitiers cuprinde 50 fişe de cercetători români: Damian Bogdan, Virgil Cândea, Pavel Chihaia, Ion Chiţimia, Radu Ciocan, Nicolae Constantinescu, Gheorghe Cront, Mihail Dan, Petre Diaconu, Corneliu Dima-Drăgan, Lucia Diaconiţă, Maria Dogaru, Vasile Drăguţ, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Alexandru Duţu, C. C. Giurescu, Dinu Giurescu, Samuil Goldenberg, Eugenia Greceanu, Gustav Gündisch, Aurora Ilieş, Octavian Iliescu, Vladimir Iliescu, Traian Ionescu-Nişcov, Jáko Zsigmond, Constantin Mînecă, Radu Manolescu, Mircea Matei, Gheorghe Mihăilă, Damaschin Mioc, Ion Nestor, Ştefan Olteanu, Francisc Pall, Şerban Papacostea, Ştefan Pascu, Radu Popa, Mihaela Şchiopu, Constantin Şerban, Dan Simonescu, Eugen Stănescu, Vitalie Stănică, Ştefan Ştefănescu, Nicolae Stoicescu, Răzvan Theodorescu, Sorin Ulea, Veronica Vasilescu, Virgil Vătăşianu, Emil Vrabie, Eugenia Zaharia, Dan Zamfirescu.

Faţă de ediţia anterioară a repertoriului, în care ştiinţa medievistică românească era reprezentată doar prin cîteva nume, actuala selecţie de 50 de cercetători constituie un neîndoielnic şi îmbucurător progres.

Vom remarca, totuşi, că nici de data aceasta repertoriul nu cuprinde pe toţi medieviştii români, printre absenţi aflîndu-se — în mod regretabil — şi specialişti de recunoscută autoritate.

Fără a ne propune întocmirea unei liste integrale a principalelor lacune pe care le prezintă din acest punct de vedere repertoriul în discuţie, vom aminti de Mihai Berza, Ştefan Bals, Gheorghe Ştefan, Ion Radu Mircea, Emil Lăzărescu, Teodora Voinescu, Maria-Ana Musicescu, Florentina Dumitrescu, Dumitru Năstase, Corina Nicolescu, Cornelia Pillat, Alexandru Efremov[4], cărora li se datorează mai multe importante studii şi articole publicate în intervalul de timp 1964—1969.

Consemnînd aceste lacune, credem că este de datoria institutelor Academiei care au sectoare speciale de cercetări medievale să urmărească momentul cînd va fi pregătită ediţia a IV-a a repertoriului de la Poitiers şi să asigure o cît mai fidelă ilustrare a activităţii medieviştilor români.

În această ordine de idei, ne gîndim că n-ar fi lipsit de interes un repertoriu general al medieviştilor români din secolele XIX şi XX, lucrare care ar putea fi realizată de Institutul de istorie „Nicolae Iorga", şi care ar fi în măsură să ofere o imagine cu adevărat concludentă asupra dezvoltării cercetărilor autohtone privind evul mediu românesc şi european.

[1] Titlul exact al lucrării este: Edmond René Labande et Bernadette Leplant, *Répertoire international des médiévistes*, Université de Poitiers. Centre d'Etudes Superieures de Civilisation Médiévale, Poitiers, 1971. 857+68 pp.

[2] Debutînd ca un repertoriu al medieviştilor europeni (Th. d'Alverny, P. Glorien ş.a. *Répertoire des médiévistes d'Europe*, Paris, 1953, 98 pp.; Th. d'Alverny, E. R. Labande, Y. Labande—Mailfert, *Répertoire des médiévistes européens*, Poitiers, 1960. 271 pp.), la ediţia din 1965 s-a încercat o cuprindere universală, fapt exprimat şi prin creşterea masivă a numărului de pagini (P. Callais, B. Plomail, Y. F. Rion, *Répertoire international des médiévistes*, Poitiers, 1965. 713 pp.). La actuala ediţie, cuprinderea a fost substanţial îmbunătăţită, dar, aşa cum se precizează şi în introducere, reprezentarea medieviştilor din Asia şi din Africa este încă slabă.

[3] Nu au fost incluse în bibliografiile de autor lucrările sub patru pagini.

[4] Ţinînd seama de specificul „Buletinului Monumentelor Istorice", nu am făcut referiri decît la cercetătorii patrimoniului monumental şi artistic, fără să considerăm aici lacunele care privesc alte domenii de activitate (literatură, muzicologie etc.).

V. D.

http://patrimoniu.gov.ro